



بسمه تعالی  
معاونت آموزش  
دفتر طرح و برنامه های درسی

استاندارد آموزش شغل

# عنوان آموزش شغل زیلوباف

## گروه شغلی صنایع دستی (بافت)

کد ملی آموزش شغل

۷-۵۴/۵۵/۱/۳

تاریخ تدوین استاندارد: ۹۰/۹/۱

تا تاریخ ۹۳/۹/۱

مدت اعتبار استاندارد: از تاریخ ۹۰/۹/۱



نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل: ۷-۵۴/۵۵/۱/۳

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته صنایع دستی (بافت) :  
- فاطمه عرفانی، کارشناس صنایع دستی، رئیس اداره آموزش معاونت صنایع دستی سازمان میراث فرهنگی

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شغل :  
- اداره کل فنی و حرفه ای استان یزد

فرآیند اصلاح و بازنگری :  
- با توجه به تغییرات مشاغل در بازار کار و نیاز به آموزش با تجربه عملی واقعی در بخش بازار کار، در این استاندارد اصلاحاتی بوجود آمده تا نیروئی انسانی تربیت کنند که انواع گوناگون اطلاعات، مهارت ها و توانایی ها را در حوزه کاری خود داشته باشد.

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ، پلاک

۲۵۹

تلفن ۹ - ۶۶۵۶۹۹۰۰

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci @ yahoo.com



تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل  شایستگی

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	سعید اشتری میبدی	لیسانس ( مریبگری زیلو بافی ، کارت شناسایی زیلو بافی )	روانشناسی	مدیر اولین کارگاه آموزش زیلوی نگاره - مسئول انجمن حفظ و احیای زیلوی میبد	فعالیت در زمینه زیلو بافی به مدت ۵ سال	تلفن : ۰۳۵۲-۷۷۲۵۹۶۴ همرا: ۰۹۱۳۱۵۱۳۹۵۲ ایمیل : آدرس : میبد خ -۲۳ بهمن زیلو بافی نگاره
۲	فاطمه زارع میبدی	لیسانس ( دارای مدرک زیلو بافی از فنی حرفه ای ، کارت شناسایی زیلو بافی )	جغرافیا	زیلو بافت ماهر طراح نقشه زیلو برای اولین بار - محقق و پژوهش گر	فعالیت در زمینه زیلو بافی به مدت ۵ سال	تلفن : ۰۳۵۲-۷۷۲۴۷۵۳ همرا: ۰۹۱۳۸۵۱۸۹۴۷ ایمیل : آدرس : میبد خ -۲۳ بهمن زیلو بافی نگاره
۳	انسبه طاهره آقایی میبدی	لیسانس	صنایع دستی	معلم و محقق در زمینه صنایع دستی مخصوصا زیلوی میبد	فعالیت در زمینه زیلو بافی به مدت ۱ سال	تلفن : ۰۳۵۲-۷۷۲۵۵۲۷ همرا: ۰۹۱۳۳۵۷۵۳۶۰ ایمیل : آدرس : میبد بلوار قاضی میرحسین کوچه ۱۱



## **تعاریف :**

### **استاندارد شغل :**

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

### **استاندارد آموزش :**

نقشه ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

### **نام یک شغل :**

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

### **شرح شغل :**

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

### **طول دوره آموزش :**

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

### **ویژگی کارآموز ورودی :**

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

### **کارورزی:**

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.(مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد.)

### **ارزشیابی :**

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه ای خواهد بود .

### **صلاحیت حرفه ای مربیان :**

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

### **شایستگی :**

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

### **دانش :**

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه ( ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی ) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

### **مهارت :**

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

### **نگرش :**

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

### **ایمنی :**

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

### **توجهات زیست محیطی :**

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.



<b>نام استاندارد آموزش شغل:</b>	
<b>زیلوباف</b>	
<b>شرح استاندارد آموزش شغل:</b>	
زیلو بافی یکی از مشاغل مربوط به صنایع دستی است که شایستگی هایی از قبیل چله دوانی (کاردوانی) ، نصب دار زیلو ، سر دور کردن ، طراحی نقوش زیلو، بافت زیلو و رفع معایب زیلو در حین بافت و بعد از بافت را در بر می گیرد و با مشاغل رنگرز و تولیدکنندگان نخ در ارتباط است.	
<b>ویژگی های کارآموز ورودی :</b>	
حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره راهنمایی حداقل توانایی جسمی و ذهنی : سلامت کامل جسمانی و روانی مهارت های پیش نیاز : ندارد	
<b>طول دوره آموزش :</b>	
طول دوره آموزش	: ۳۳۰ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۶۹ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۲۶۱ ساعت
- زمان کارورزی	: - ساعت
- زمان پروژه	: - ساعت
<b>بودجه بندی ارزشیابی ( به درصد )</b>	
- کتبی :	۲۵%
- عملی :	۶۵%
- اخلاق حرفه ای :	۱۰%
<b>صلاحیت های حرفه ای مریبان :</b>	
-لیسانس صنایع دستی یا فرش با یک سال سابقه کار مرتبط -فوق دیپلم صنایع دستی یا فرش با دو سال سابقه کار مرتبط -دیپلم با ۵ سال سابقه کار مرتبط	



**\* تعریف دقیق استاندارد ( اصطلاحی ) :**

زیلو تنها زیر انداز و روکه با استفاده از نخ تارو پود پنبه ای در دو رنگ متضاد بافته می شود.

**\* اصطلاح انگلیسی استاندارد ( و اصطلاحات مشابه جهانی ) :**

**-Zylv wearing (zilbafi)**

**\* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :**

-قالی باف درجه ۲

-قالی باف درجه ۱

-رنگرز الیاف قالی

**\* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :**

الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب  طبق سند و مرجع .....

ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت  طبق سند و مرجع .....

ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور  طبق سند و مرجع .....

د : نیاز به استعلام از وزارت کار



استاندارد آموزش شغل

- شایستگی ها

ردیف	عناوین
۱	چله دوانی ( کار دوانی )
۲	نصب دار زیلو
۳	سردور کردن کار (بار گذاشتن کار)
۴	طراحی نقوش زیلو
۵	بافت زیلو
۶	رفع معایب زیلو در حین بافت و بعد از بافت
۷	
۸	
۹	
۱۰	
۱۱	
۱۲	
۱۳	
۱۴	
۱۵	



استاندارد آموزش  
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : - چله دوانی ( کاردوانی )
	نظری	عملی	جمع	
	۸	۳۹	۴۷	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
	دانش :			
- نی				- نحوه آماده سازی نخ پنبه ای ۵ یا ۷ لا
- نیفله		۲		- نحوه آماده سازی تونه در مکان مناسب (کاردوانی)
- نیم متری		۳		- نحوه اندازه گیری تعداد نخ
- نخ ته کار		۳		
- نخ سرکار				مهارت :
- چوب سر کار				- کشش یکسان چله (یک دست دوانیدن تونه)
- چوب ته کار	۱۰			- چیدن گا(گرفتن چهار تار) در سرکار و ته کار
- نخ پنبه ای ۵ تا ۷ لا	۹			- جاگذاری نی ها در تونه و یکنواخت کشیدن چله
منابع :	۸			- از بین بردن پیچهای تونه در حین چله دوانی
جزوه پژوهشی در	۸			- کنترل و یکسان سازی کشش نخ های چله (راست گرفتن کار)
زیلوی میبد شاهکار	۴			
صنایع دستی				نگرش :
				-
				ایمنی و بهداشت :
				- استفاده از کفش مناسب
				- توجه به وجود نور کافی در محیط
				- استفاده از تهویه مناسب
				توجهات زیست محیطی :
				- عدم دور ریز ضایعات به محیط





استاندارد آموزش  
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : - نصب دار زیلو
	نظری	عملی	جمع	
	۶	۲۰	۲۶	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-اسون - تیر بالا - تیر پایین -علم شلیط - محافظ شلیط -میله پشت بند -تنگ بالا -تنگ پایین -دماغه منابع : جزوه پژوهشی در زیلوی میبد شاهکار صنایع دستی				<b>دانش :</b> -انواع دار (ثابت، متحرک) - اجزای دار زیلو بافی (اسون، تیر بالا، تیر پاتین، علم شلیط، محافظ شلیط و ...) - نحوه تنظیم زاویه مناسب بین دار و تکیه گاه - نحوه رفع معایب در نصب دار زیلو بافی - <b>مهارت :</b> -نصب صحیح اجزای دار - نصب تیر بالا و تیر پایین با زاویه و فاصله مناسب از یکدیگر - رفع عیوب با تصحیح اجزاء دستگاه <b>نگرش :</b> <b>ایمنی و بهداشت :</b> - استفاده از ماسک و روپوش هنگام نصب دار <b>توجهات زیست محیطی :</b> -



استاندارد آموزش  
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان: - سر دور کردن (بار گذاشتن کار)
	نظری	عملی	جمع	
	۱۷	۴۲	۵۹	
تجهیزات، ابزار، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش، مهارت، نگرش، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
				<b>دانش:</b> - نحوه سر دور کردن کار روی دستگاه - نحوه تنظیم فاصله کار بر روی تیر بالا و پایین - نحوه بستن انواع گرت ساده و نقش دار
				<b>مهارت:</b> - بستن کار بر روی دو تیر و تنظیم فاصله (گا) - بالا کشیدن کار به صورت یکنواخت - بستن انواع گرتها و نصب ابزار و قطعات مورد نیاز
				<b>نگرش:</b> - صرفه جویی در مصرف مواد
				<b>ایمنی و بهداشت:</b> - استفاده از ماسک . کلاه ایمنی هنگام کار - توجه به نور کافی در محیط - استفاده از تهویه مناسب
				<b>توجهات زیست محیطی:</b> - عدم دور ریزی ضایعات به محیط
- کلی - نمونه - شمشه بالا - شمشه پایین - شانه - نخ و جال منابع: جزوه پژوهشی در زیلولی میبد شاهکار صنایع دستی			۵ ۵ ۷ ۱۵ ۱۲ ۱۵	



	زمان آموزش			عنوان : - طراحی نقوش زیلو
	نظری	عملی	جمع	
	۱۵	۴۵	۶۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-نقشه -مداد -خط کش -کاغذ شطرنجی -تخته رسم منابع :			۷ ۵ ۳	<b>دانش :</b> - انواع نقشه ها ( هفت مجی ، سیزده مجی ، ..... ) - نحوه صحیح طراحی نقوش - نقش های قدیم و تطبیق آن با طرحهای جدید -
جزوه پژوهشی در زیلوی میبد شاهکار صنایع دستی			۱۸ ۱۵ ۱۲	<b>مهارت :</b> - طراحی انواع نقوش زیلو - ایجاد ابتکار در طراحی نقوش زیلو - رفع نواقص نقش های زیلو -
				<b>نگرش :</b> -
				<b>ایمنی و بهداشت :</b> - توجه به نور کافی در محیط -
				<b>توجهات زیست محیطی :</b> -



استاندارد آموزش  
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : - بافت زیلو
	نظری	عملی	جمع	
	۱۳	۱۰۰	۱۱۳	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
				<b>دانش :</b>
- پنجه				- نحوه پود کشی و پنجه زنی
- پهنابند		۵		- نحوه پیاده سازی نقوش و خطوط در زیلو
- نخ پوکار		۴		- جایگاه خط بر روی زیلو
- نقشه		۴		
-گرت ساده				<b>مهارت :</b>
-گرت نقش				- بستن گرت نقش و گرت خط
-نخ سربر	۳۰			- پنجه زنی یکنواخت و پود کشی در بافت
منابع :	۲۰			- ایجاد و تنظیم حاشیه و نقوش زیلو
جزوه پژوهشی در	۱۵			- نشانندن خط در جای مناسب و متناسب با اندازه و نقش زیلو
زیلوی میبد شاهکار	۱۵			-ایجاد شیرازه (کناره کردن) درحین بافت
صنایع دستی	۱۵			-پایین کشیدن زیلو از دستگاه (جدا سازی)
	۵			
	<b>نگرش :</b>			
	- صرفه جویی در مواد مصرفی			
	<b>ایمنی و بهداشت :</b>			
	- استفاده از ماسک و روپوش در حین بافت			
	- توجه به نور کافی در محیط			
	-استفاده از تهویه مناسب			
	<b>توجهات زیست محیطی :</b>			
	-جمع آوری نخ های اضافی در ظروف حو استفاده از آن در چرخه بازیافت			



استاندارد آموزش  
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : رفع معایب زیلو در حین بافت و بعد از بافت
	جمع	عملی	نظری	
	۲۵	۱۵	۱۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
-سوزن -نخ پوکار -کارد منابع : جزوه پژوهشی در زیلوی میبد شاهکار صنایع دستی				<b>دانش :</b>
				- معایب زیلو
				- ابزارهای رفع عیوب در زیلو (سوزن، نخ پوکار)
				- نحوه رفع عیوب در حین بافت
				- نحوه رفع عیوب بعد از بافت
				<b>مهارت :</b>
				- رفع پارگی و عیوب زیلو در حین بافت و پس از بافت
				- تصحیح در نحوه پودکشی و رفع نا صافی هایی زیلو
				- جلوگیری از توکشیدن کار ( کنترل عرض زیلو )
				- جلوگیری از تنگ شدن ( نخ نما ) زیلو
				<b>نگرش :</b> -
				<b>ایمنی و بهداشت :</b>
				- رعایت نکات ایمنی هنگام استفاده از ابزار
				- توجه به نور کافی در محیط
				- استفاده در تهویه مناسب
				<b>توجهات زیست محیطی :</b> -



- برگه استاندارد تجهیزات

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	دار زیلو	(اسون، تیر بال، تیر پایین، علم شلیط و محافظ شلیط، فیله پشت بند، تنگ بالا، تنگ پایین، دماغه)	۱۵ عدد	
۲	جعبه کمکهای اولیه	سری کامل	۱ سری	
۳	کپسول آتش نشانی	پودر خشک ۶ کیلویی	۱ دستگاه	
۴	تخته وایت برد	۱/۵ × ۱ متر	۱ عدد	

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .



- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	نخ پنبه ای	شماره ۵ (مخصوص تونه)	۳۰ کیلو	
۲	نخ پنبه ای	شماره ۵ (مخصوص پوکار ۷ لا) در رنگهای سفید، آبی، گلی، سبز	از هر کدام ۶ کیلو	
۳	ماژیک وایت برد	قرمز، آبی، مشکی	از هر کدام ۱ عدد	
۴	تخته پاتک کن	-	۱ عدد	
۵	نقشه	-	۱۵ عدد	
۶	نخ پنبه ای	شماره ۵ مخصوص شلیط (مج) ۱۲ لا رنگ آبی	۶۰ کیلو	
۷	سوزن	-	۱۵ عدد	
۸	نخ پنبه ای	شماره ۵ مخصوص گوشواره ۲۵ لا	۱۵ کیلو	
۹	مداد	HB	۱۵ عدد	
۱۰	کاغذ شطرنجی	-	۱۵ برگ	

توجه :

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود .



- برگه استاندارد ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	کلی		۶ عدد	
۲	کمون		۶ عدد	
۳	شمشه بالا و پایین		۶ عدد	
۴	نی	جهت مرتب کردن تونه	۶ عدد	
۵	پهنابند		۳ عدد	
۶	پنجه		۳ عدد	
۷	شانه		۳ عدد	
۸	نیفله	( میله نگاه دارنده )	۶ عدد	
۹	نیم متری		۳ عدد	
۱۰	چوب ته کار و سر کار		۶ عدد	
۱۱	کارد		۳ عدد	
۱۲	خط کش		۳ عدد	
۱۳	تخته رسم		۳ عدد	

توجه :

- ابزار به ازاء هر سه نفر محاسبه شود .





- منابع و نرم افزار های آموزشی ( اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد )

ردیف	عنوان منبع	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱	جزوه پژوهشی در زیلولی میبد شاهکار صنایع دستی	سعید اشتری و فاطمه زارع				



- سایر منابع و محتوای آموزشی (پیشنهادی گروه تدوین استاندارد) علاوه بر منابع اصلی

ردیف	نام کتاب یا جزوه	سال نشر	مؤلف / مولفین	مترجم / مترجمین	محل نشر	ناشر	توضیحات
۱	پژوهشی در زیلوی میبد		جوار علیمحمدی اردکانی سعید جانب الهی	-	-	فرهنگستان هنر	
۲	مقاله نگاهی به زیلو در میبد						



## فهرست سایت های قابل استفاده در آموزش استاندارد

ردیف	عنوان
1	ندارد
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	